

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. An Pontifex possit variare modum benedictionis Chrismatis? Et ex doctrina praedictae quaestionis infertur, an possit Pontifex indirectè efficere, ut nullus Episcopus validè hoc Sacramentum conferat, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

20 Tract. I. De Potestate Pontificis

in Act. Apostol. 1. c. 26. vers. An vero Episcopi.
 hanc sententiam esse renerariam, nam prædicti
 Auctores tenent, & alii non esse contra commu-
 nem sensum. Multi enim Doctores, licet dicant
 Papam posse, & qui id expressè asserunt, pauci
 sunt. Si autem his Doctoribus addas eos, qui censent
 Episcopum in sua Diocesi idem posse, quod Pon-
 tificem in toto Orbe, quos referam statim, videbis
 multò plures esse, qui nostram sententiam doceant
 quasi oppositam, & etiam Sotum sibi ipsi repu-
 gnare. Nam non semel hanc doctrinam tradit,
 cum qua non potest consequenter dicere, non
 posse Episcopum dispensare, ut Presbyter suæ Dic-
 cesis ministrat sacramentum Confirmationis, qui
 id concedit Pontifici in toto Orbe. Hucusque
 Pontius; qui postea multis aliis rationibus conat-
 ur hanc suam firmare sententiam; docens tamen,
 hodie non posse Episcopos hac vi facultate, quia
 consuetudine & vi iam eis hoc facere interd-
 ctum est.

7. Sed ego existimo non esse recedendum à sen-
 tentia affirmatiua, quam præter Doctores à Pontio
 citatos, tenet Joannes Petit in *Theolog. sacrament.*
 tract. 3. lect. 33. & Præpositus in 3. part. D. Thom.
 quest. 72. art. 1. dub. 2. num. 49. ubi ita asserit: Du-
 bitari potest, num id oritur ex solo præcepto Ec-
 clesiæ, an verò ex diuina institutione: videtur enim
 ex solo præcepto Ecclesiæ oriri, quod Episcopus
 non possit eam facultatem in sua Diocesi delegare:
 nam Episcopus in sua Diocesi videtur id totum
 posse præstare, quod Summus Pontifex in tota Ec-
 clesiæ; quia tamen in sua gubernatione subest Pon-
 tifici, Pontifex Episcopo potest prohibere, ne hanc
 potestatem deleget.

8. Verum communiter Doctores sentiunt id
 oriri ex diuina institutione, quod insinuat S. Tho-
 mas ad 1. & alij, qui rationem assignant plenitu-
 dinem potestatis in regenda Ecclesiæ, quæ in solo
 Pontifice residet: nec verum est quod assumitur,
 nam etiam supposita omni prohibitione Pontificis;
 Episcopus non potest ea infallibilitate res fidei de-
 finire, qua potest Summus Pontifex, &c. Christus
 enim primaria quædam nostræ Religionis capita
 soli Pontifici commisit, cui commisit regimen to-
 tius Ecclesiæ.

9. Aduerte quòd licet ex sola prohibitione Ec-
 clesiastica id denegatum esset Episcopis, ea tamen
 prohibitio tantæ esset virtutis, ut eorum concessio-
 nem posset irritam reddere: atque adeò communi
 sensu reddatur irrita per cap. aqua, citatum, nam
 quamuis collatio Confirmationis sit exercitium
 Ordinis, ipsa tamen concessio est actus iurisdictionis,
 quam proinde Summus Pontifex potest effica-
 citer impedire. Ita Præpositus; cui adde Petrum
 à Sancto Ioseph in *idea Sacrament.* cap. 14. resol. 2.
 Auerlam de *sacrament. Confirmat. quest. 72. sect. 3.*
 Hurtadum de *sacram. Confirmat. diffie. 13.* Ochaga-
 uiam de *Sacram. tract. de Confirmat. quest. 10. n. 13.*
 Dicendum est igitur solum Sacerdotibus, & solum
 à Summo Pontifice, posse hoc ministerium dele-
 gari. Nullum enim fundamentum, nullum exem-
 plum, aut indicium adest, ad hanc facultatem vte-
 riùs extendendam. Et hoc totum intelligi debet
 fundari in ipsamet institutione Christi: alioqui non
 potest Summus Pontifex dispensare in iis, quæ sunt
 de substantia Sacramentorum. Itaque Christus
 ipse instituit, ut ordinarius quidem minister Con-
 firmationis esset Episcopus, per extraordinariam
 verò delegationem sui Vicarij possit etiam esse Sa-
 cerdos.

10. Admonet tamen; & optimè Azorius tom. 2.
 lib. 5. cap. 1. q. 6. non debere, nec solere Pontifices in
 hoc facile dispensare, sed solum pro regionibus in-
 fidelium, in quibus rari sunt Episcopi.

RESOL. XIV.

An si Pontifex dispensaret sine iusta causa, et simplex
 Sacerdos conferat Sacramentum Confirmationis,
 dispensatio sit valida?

Imò notatur non cessare hanc facultatem, mortuo Pon-
 tifice, qui eam concessit, neque etiam cessat talis fa-
 cultas, cessante ratione, quæ mouit Pontificem ad
 eam concedendam. Ex præd. tract. 1. Resol. 6.

§. 1. Hanc questionem remissè tangit Pon-
 tius de *sacrament. Confirm. part. 4. cap. 4.*
 num. 15. & ad illam affirmatiuè respondet Ochaga-
 uia de *Sacrament. tract. unico, de Confirmat. quest. 10.*
 num. 4. ubi sic ait: Notandum est validam esse hanc
 facultatem, etiam si Pontifex eam concessit sine
 rationabili causa, atque ita notauit Coninch tom. de
 Sacramentis, quest. 72. de Confirmatione, artic. 11.
 Patet, quia hæc commissio non est dispensatio in
 lege diuina, quia hæc sine iusta causa inualide sem-
 per fit, sed est concessio alicuius potestatis similis
 ei, quam Pontifex concederet alicui ad aboluendum
 à peccatis reueratis, quæ valida esset, etiam
 sine causa, ne penitentes bona fide procedentes
 damnarentur, si non essent absolati. Imò ut optimè
 notauit Suarez tom. 3. disput. 36. non cessare hanc
 facultatem mortuo Pontifice, qui eam concessit,
 quia gratia est talis concessio, & gratiæ non cessant
 mortuo concedente, neque etiam cessat talis fa-
 cultas cessante ratione, quæ mouit Pontificem
 ad eam concedendam, quia neque dependet ab ea
 in fieri, neque in conseruari. Ita Ochaguia; cui
 ego addo Hurtadum de *sacrament. Confirmat.*
 diffie. 13.

2. Neque desinam hic apponere verba Iohannis
 Præpositi in 3. part. quest. 72. art. 11. dub. 2. num. 4.
 ubi sic asserit: Petes, an requiratur causa, ut hæc fa-
 cultas concedatur; & factum teneat? Negat Hen-
 riques cap. citato, num. 4. quia alioquin res esset ob-
 noxia multis periculis, & homo meritis posset esse
 anxius, num Sacramentum validè conficeret, vel
 reciperet.

3. Hæc sententia est probabilis, quam etiam in
 praxi Suar. non audeo reprobare disput. 36. sect. 2.
 §. tertia pars, quia de hac re non videtur iudican-
 dum sicut de votis, in quorum relaxatione fit re-
 missio iuris competentis alteri, qui non censetur
 in eam remissionem consentire, nisi causa saltem
 bona fide existimetur subesse, cum hic nulla sit
 dispensatio, & relaxatio iuris alieni, sed simplex
 deputatio ad aliquod munus iuxta facultatem Pon-
 tifici ex Christi institutione traditam, quidquid sit
 de valore, Pontifex non solet sine causa honesta
 hanc potestatem simplici Sacerdoti concedere. Sic
 ille, & ego.

RESOL. XV.

An Pontifex possit variare modum benedictionis
 Chrismae.

Et ex doctrina prædictæ questionis inferitur, an possit
 Pontifex indirectè efficere, ut nullus Episcopus va-
 lidè hoc Sacramentum conferat, &c.

Et an Episcopus benedicens sacrum Chrisma in
 statu

Sup. hoc in
 tom. 4. tr. 8.
 ex doctrina
 Resol. 32. si-
 gnanter à
 lin. 3.

Sup. hoc sua
 pra in Resol.
 11. §. vii.

In ordine ad Sacramenta. Refol. XVI. 21

siu peccati mortalis peccet mortaliter? Ex p. 8. tract. Refol. 7.

Respondeo affirmatiue, quia talis benedictio, quoad modum, non fuit instituta à Christo, sed ab Ecclesia. Et ideo Ioannes Petrus in Theolog. sacrament. tract. 3. lect. 3. sic ait: Christina debere esse benedictum ab Episcopo, de necessitate Sacramenti est iuxta omnes Theologos, paucis exceptis quod patet ex perpetua Ecclesie praxi, & omnium Patrum traditione: non quod per istam consecrationem aliquid physicum addatur materiam, sed deputatur tantum, ut possit esse instrumentum sanctificationis. Nec huius consecrationis modum determinauit modum, sed Ecclesia. Ita enim ille, cui adde Basilium Pontium de sacram. Confirm. part. 1. cap. 4. num. 11. & 12.

1. Vnde Villalobos in sum. tom. 1. tract. 6. diff. 2. num. 1. asserit: *Adverte se, que aunque la consagracion del Christina sea de derecho diuino, el modo de la consagracion pende de la determinacion de la Iglesia, como tienen Soto, Suarez, despues de Paladano, porque no parece verisimil que la Iglesia deo siempre de una misma manera: ni que la Iglesia Greca, y Latina guarden el mismo modo de consagracion.*

3. Sed circa præsentem questionem, non delectantiam hic apponere pro curiosis, obseruationem, quam ex superiori doctrina colligit Ioannes Præpositus in 3. part. quest. 72. art. 3. dno. 1. mon. 20. ubi ita ait: *Notandum, quod licet aliqua benedictio in consilio requiratur ex Christi institutione ad hoc, ut Christina sit debita materia huius Sacramenti, nulla tamen in particulari sit ab eo determinata, sed modus benedictionis Ecclesie sit relictus, unde is modus sufficit quem designat Ecclesia, qui pro temporum, & regionum diuersitate potest esse alius atque alius, & fieri potest, ut benedictio uno tempore sufficiens, non sufficiat alio Pontifice prohibente, & irritante talem benedictionis modum.*

4. Ex quo facile patet Pontificem posse indite esse officere, ut nullus Episcopus valide hoc Sacramentum conferat, si videlicet non inueniatur Christina consecratum, & omnem benedictionis modum Pontifex reprobet, nolique vllum sufficere ut Christina consecratur materia apta Confirmationis. Quamuis enim Ecclesia nihil possit directè circa substantiam Sacramenti, mutando materiam, vel formam; bene tamen potest aliquid indirectè, per quia scilicet ex parte materie, vel forme, vel rursus exigitur aliqua conditio, circa quam Ecclesia aliquid potest, v. g. quia ad validam absolutionem requiritur iurisdicctio, vel saltem applicatio materie per Ecclesiam, potestque Pontifex denegare huiusmodi iurisdictionem, vel materie applicationem, potest ex consequenti omnem absolutionem irritam reddere. Similiter, quia ad validitatem sacramenti Matrimonij requiritur, ut contractus civilis, in quo sacramentum Matrimonij fundatur, sit validus; ad cuius valorem requiritur materia & forma legitima, et illis autem potestas certum modum contrahendi potest reddere inuàlidum, similiter personas reddere inhabiles ad contrahendum, & effectiue tradendum sui dominium, sit ut Ecclesia possit indirectè impedire, quo minus sacramentum Matrimonij sit validum. Ita in præsentibus, quia ex Christi institutione ad valorem Confirmationis prærequiritur benedictio materie, cuius benedictionis modum reliquit Ecclesia determinandum, sit ut si Pontifex omnem benedictionem reprobet, Confirmatio non possit validè confici

defectu legitime materie. Videri potest Suarez tom. 4. disp. 4. sect. 1. num. 9. qui in hanc sententiam videtur propendere, quamuis alibi contrarium indicet. Hæc omnia Præpositus.

5. Verum si aliquis hic obiter querat, an Episcopus benedicens factum Christina in statu peccati mortalis, peccet mortaliter. Affirmatiue respondet Nagnus in 3. part. quest. 64. art. 6. difficult. 2. concl. 3. Eminentissimus Dominus meus Cardinalis de Lugo, quem ego alibi adduxi; sed aduersus vnum Germanum, alterum nunc Germanum opponam, & is est Pater Franciscus de Lugo in opus. de Sacramento in genere, cap. 2. quest. 6. num. 52. qui negatiue sententia adheret, quam etiam præter alios à me citatos tenet Villalobos in summa, tom. 1. tract. 6. difficult. 14. num. 6. ubi sic ait: *El Obispo que administra los Sacramentales (como se dice en prima corona, consagraste la Iglesia, bendixeste la Christina, o el Olio) aunque escurrieste en pecado mortal, no peccarà mortalmente, si no ay escandalò o menoscipio, sino solo venialmente: por que en esto no se ha como ministro de Dios para santificar almas, y ansino es la causa tan grave. Ansi lo tienen Suarez, y Cayetano.* Ita ille, & ego.

RESOL. XVI.

An Pontifex possit permittere, ut Graeci in Sacramento Confirmationis utantur hac forma. Signaculum doni Spiritus sancti?

Et an in forma Latina hoc Sacramentum perficiatur ante expressionem diuinarum personarum?

Et an talis expressio in forma huius Sacramenti sit essentialis?

Et quid de ceteris verbis: Signo te signo Crucis, & Confirmito te Christmate salutis? Ex part. 8. tract. 1. Refol. 8.

§. 1. **S**pinosa questio, sed curiosa, & ad illam negatiue videtur respondendum: nam verba forme Confirmationis hæc sunt: *Signo te signo Crucis, & confirmito te Christmate salutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Vnde conueniunt ferè omnes Doctores, omnia dicta verba esse essentialia, & ad valorem Confirmationis requisita, quia omnibus illis semper vsa est Ecclesia, & omnia illa assignantur ab Eugenio IV. pro forma, in qua necessaria est expressio personarum, quæ confirmatur, non minus quam in forma Baptismi, ob eandem rationem, quam pro Baptismo attulimus. Expressio quoque trium personarum in vnitatem essentiae, non est minus necessaria in forma Confirmationis: quam in forma Baptismi, quia Confirmatio est quoddam completum Baptismi, quia est instituta, ut eam suscipiens propugnet fidem; sicut Baptismus, ut eum suscipiens accipiat fidem, ob quod conuenientissime institutum est, ut in forma vtriusque exprimat mysterium Trinitatis, quod est primum, & præcipuum nostræ fidei: imò & quod exprimat nominibus consuetis Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Et ita tenet Granadus in 3. part. contr. 5. disp. 3. sect. 3. Præpositus 972. art. 4. Hurtadus de sacram. Confirm. difficult. 8. & alij communiter.

2. Vnde ad confirmationem supradictorum, in terminis calis nostri, non delectam hic apponere verba docti, & eruditi Petri à sancto Ioseph in idea Theolog. Sacrament. cap. 13. resolut. 4. ubi sic ait: *Circa formam Confirmationis quædam obseruanda sunt.*

3. *Primo formam illam contineri his verbis, ut sumitur*

Sup. hoc infra 20. tr. 3. Refol. 80. & 81.

Sup. omnibus his verbis à sequens ad §. Obseruandis quinto, huius Ref. & in aliis §§. eius annot.

Et pro expressione trium personarum, infra in §. penult. huius Ref. & in aliis eius annot. & in tom. 1. tr. 2. Ref. §. 1.

Sup. sequentibus ab hinc vsque ad §. Obseruandis quinto, exclusiue, huius Refol. infra in Ref.

PLANA
Omnia
TO. III. IV. V
E. III